

TENDENCIES FOR THE DEVELOPMENT OF LEASING OPERATIONS ON THE MARKETS OF THE COUNTRIES PRESENTED IN LEASEUROPE

TENDINȚELE DEZVOLTĂRII OPERAȚIUNILOR DE LEASING PE PIAȚA ȚĂRILOR PREZENTATE ÎN CADRUL LEASEUROPE

Țurcan Iuliu

Universitatea Tehnică a Moldovei, str. Ștefan cel Mare 68, or. Chișinău, Republica Moldova
iuliu.turcan@emin.utm.md

Received: May, 23, 2018

Accepted: June, 20, 2018

Abstract: Leasing is a combination of economic and legal relationships that arise in connection with a leasing contract, including the acquisition of a leasing object. The leasing market in the European Union is much more developed than the similar market in the Republic of Moldova and in terms of the size of the leasing conditions.

Leaseurope is governed by a board of directors and a general assembly. The Management Board is assisted in its work by technical committees and steering groups covering various industrial sectors. The members of these bodies are practitioners or industry representatives appointed by the Leaseurope member associations.

Analyzing the development of leasing operations in the Leaseurope countries, it can be mentioned that the main share in the volume of leasing operations belongs to the cars, the main share of the clients being the companies in the service sphere and the highest growth rates of the leasing market the means of transport.

In the Leaseurope countries, there is an important role of leasing services to finance businesses, which supports the development of the business environment in these countries as a whole.

Keyword: *object of leasing, business leasing, leasing operation, business environment, industry, building*

Conținutul leasing-ului este dezvăluit prin prisma caracteristicilor obiectului său, subiectelor, funcțiilor sale de bază, principiilor, tipurilor și formelor întruchipate. Cuvântul „leasing” vine din limba engleză, de la substantivul „leasing” și verbul „to lease” care s-ar traduce, într-o prima accepțiune, prin „a închiria”. În cazul chiriei într-o relație contractuală intră locatorul și locatarul cu privire la predarea imobilului în posesia temporară și utilizarea acestuia în schimbul unei taxe. Dezvoltarea din ultimele decenii a acestui produs a confirmat însă o formă specifică de finanțare, a cărei denumire s-a depărtat de înțelegerea inițială, reprezentată astăzi mai bine de verbele „to rent” sau „to hire”.

Leasing-ul este o combinație a relațiilor economice și juridice care apar în legătură cu realizarea unui contract de leasing, inclusiv achiziționarea unui obiect al leasing-ului.

Obiect al leasing-ului pot fi orice bunuri mobile sau imobile, inclusiv întreprinderi și alte complexe de proprietate, clădiri, structuri, echipamente, vehicule care pot fi utilizate pentru activități comerciale. Nu sunt considerate obiect al leasing-ului, conform legislației în vigoare, așa bunuri cum ar fi: bunurile scoase din circuitul civil sau a căror circulație este limitată prin lege, terenurile agricole, bunurile consumabile, obiectele ale proprietății intelectuale care nu pot fi cesionate.

Piața operațiunilor de leasing în Uniunea Europeană este una mult mai dezvoltată în raport cu piața similară în Republica Moldova și sub aspectul mărimii condițiilor de desfășurare a activităților de leasing.

În vederea monitorizării activităților de leasing a fost fondată Leaseurope – federația europeană a asociațiilor de societăți de leasing, înființată în 1972. Începând cu luna aprilie 2014, Leaseurope reprezintă, în calitate de organism umbrelă, atât industria de leasing, cât și industria de închirieri auto din Europa și este compusă din 45 de asociații membre din 32 de țări.

Țările reprezentate în cadrul Leaseurope sunt: Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Maroc, Rusia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Elveția, Turcia, Tunisia, Ucraina și Regatul Unit.

Misiunea Leaseurope este în mod esențial să reprezinte și să promoveze interesele membrilor săi ca fiind vocea expertă și naturală a industriilor europene de leasing și de închirieri auto.

În vederea realizării misiunii sale Leaseurope realizează următoarele activități:

- reprezintă industria de leasing și de închiriere a automobilelor față de organismele europene și internaționale ca partener corect și fiabil, precum și un punct de contact pentru părțile interesate cheie;
- promovează industriile membre, serviciile și contribuția la un mediu social și economic pozitiv la nivel european și internațional;
- informează membrii săi cu privire la toate evoluțiile europene sau internaționale care ar putea afecta industria lor;
- dezvoltă și apără pozițiile industriei care sunt susținute de cercetare și expertiză tehnică;
- duce evidența statistică la nivel european pentru a explica cine reprezintă Federația și importanța ei în economie și evaluează starea actuală a pieței, identifică tendințele și facilitează benchmarking-ul;
- oferă membrilor săi o platformă pentru schimbul de opinii și de cele mai bune practici; rețeaua și să se întâlnească cu terții relevanți (funcționari UE, experți etc).

Leaseurope este guvernat de un consiliu de administrație și de o adunare generală. Consiliul de administrație este asistat în activitatea sa de comitetele tehnice și grupurile de conducere care acoperă diverse sectoare industriale. Membrii acestor organisme sunt practicanți sau reprezentanți ai industriei desemnați de asociațiile membre Leaseurope.

Consiliul Secretarilor Generali oferă directorilor asociațiilor membre o platformă pentru schimbul de bune practici și discutarea activităților și performanțelor Federației.

Comitetele tehnice sunt responsabile de dezvoltarea pozițiilor Federației, printre altele, cu privire la legislația și standardele / practicile propuse. Ei efectuează, de asemenea, activități analitice și cantitative asupra următoarelor teme globale: contabilitate și fiscalitate, afaceri juridice, supraveghere prudențială, statistici, piețe din Europa Centrală, de Est și de Sud-Est.

Grupurile de coordonare sunt grupuri legate de active. Ei conduc activitatea Federației și sunt responsabili pentru dezvoltarea de poziții în domeniul lor de competență. Aceștia pot stabili grupuri de lucru și grupuri de lucru (ad-hoc) atunci când se consideră necesar. Următoarele grupuri de conducere au fost create până acum: Grupul de conducere imobiliară și Grupul de conducere pentru automobile cu grupurile sale de lucru, și anume Grupul de lucru pentru închirieri auto, Grupul de lucru pentru autovehicule și Grupul de lucru pentru închirieri de camioane. În plus, s-au stabilit grupurile de lucru de monitorizare a normelor de mediu, de securitate și de exceptare pe categorii.

Statistica confirmă o dezvoltare intensă a pieței de leasing. În așa fel, Leaseurope au acordat noi volume de leasing în valoare totală de 333,7 miliarde de euro. Aceasta reprezintă o creștere de 10,3% fata de nivelul anului 2015. Portofoliul de active închiriate în Europa a crescut cu 6,4%, ajungând la 779,1 miliarde de euro la sfârșitul anului 2016.

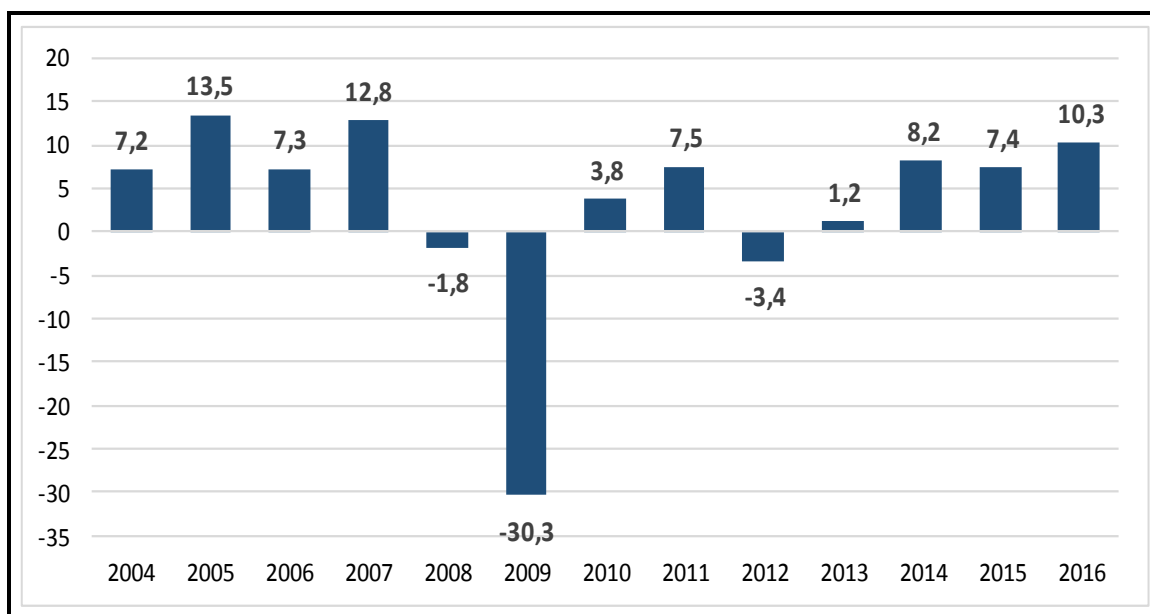

Figura 1. Ritmurile de creștere a volumului total al operațiunilor de leasing noi înregistrate în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în perioada 2004-2016

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor prezentate pe www.leaseurope.org

Cele mai înalte ritmuri de creștere a volumului total al operațiunilor de leasing noi înregistrate în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în perioada analizată au fost înregistrate în următorii ani:

- 2013 – 13,5% față de nivelul anului precedent,
- 2015 – 12,8% față de nivelul anului precedent,
- 2016 – 10,3% față de nivelul anului precedent.

Totodată e de menționat că cea mai problematică situație privind ritmul de creștere a volumului total al operațiunilor de leasing noi înregistrate în țările Uniunii Europene a fost înregistrată în anul 2009, constituind o creștere negativă față de anul precedent la nivel de 30,3%. Acest lucru confirmă că în anul 2009 volumul total al operațiunilor de leasing noi înregistrate în țările Uniunii Europene s-a redus cu circa 30,3% față de nivelul anului 2008, fapt cauzat de impactul negativ al crizei economico-financiare mondiale care a condus la reducerea utilizării operațiunilor de leasing și de către persoane fizice, și de către persoane juridice.

Primele țări din grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope după mărimea pieței de leasing în anul 2016 sunt:

- Marea Britanie valoare de 73,8 miliarde de euro,
- Germania – 55,0 miliarde de euro;
- Franța – 47,8 miliarde de euro.

Activitatea de leasing a intrat în cel de-al treilea an de redresare solidă și este acum pe larg răspândită în majoritatea țărilor. Aproximativ jumătate din piețele naționale au înregistrat o creștere peste 10%. În special Rusia, Ucraina și Grecia au demonstrat creșteri semnificative ale volumelor noi, revenind după câțiva ani de niveluri scăzute. Sectorul automobilelor a fost un factor determinant al creșterii pieței de leasing în întreaga piață.

Următoarea figură prezintă structura volumului total a operațiunilor de leasing noi pe tipuri de active în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016.

După cum se observă piața operațiunilor de leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope este o piață mare și bine dezvoltată. Volumul operațiunilor de leasing noi în anul 2016 a constituit 334 miliarde euro. În ceea ce privește structura volumului total a operațiunilor de leasing noi în Uniunea Europeană în anul 2016, cea mai mare pondere în această structură le revine autoturismelor – 49%.

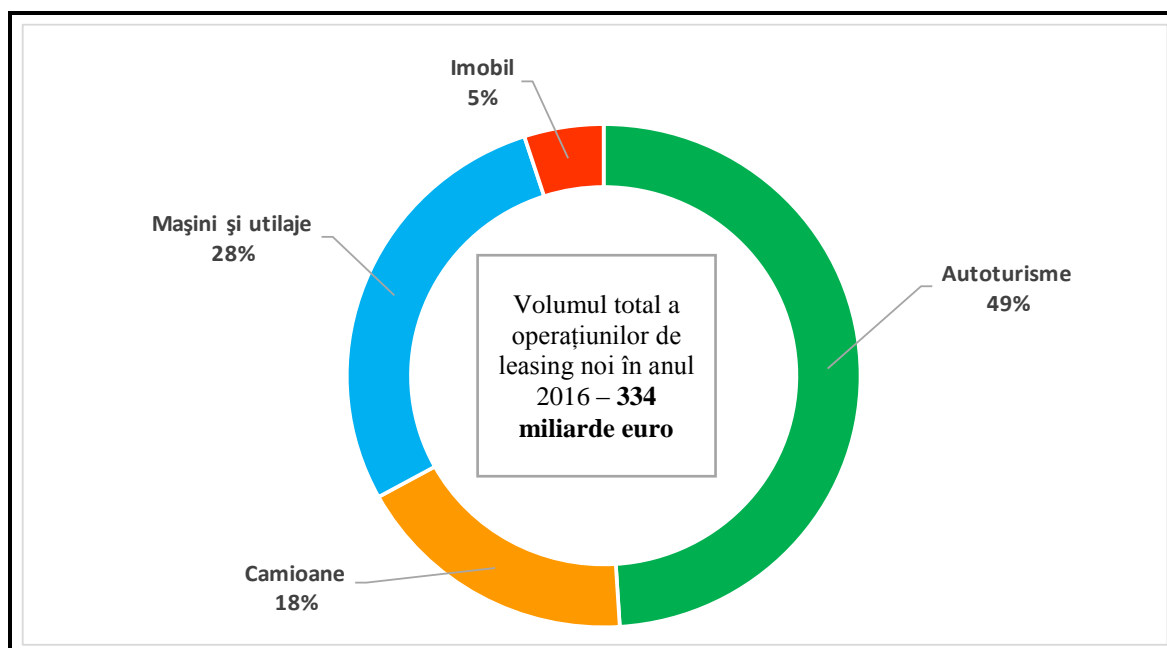

Figura 2. Structura volumului total a operațiunilor de leasing noi pe tipuri de active în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor prezentate pe www.leaseurope.org

Pe al doilea loc în structura volumului total a operațiunilor de leasing noi în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 sunt plasate mașinile și utilajele cărora le revine circa 28% din volumul total. Ponderea atât de înaltă a mașinilor și utilajelor confirmă faptul că mediul de afaceri utilizează pe larg operațiunile de leasing, acestea constituind o modalitate de finanțare importantă a business-ului în țările Uniunii Europene.

O altă poziție în structura volumului total a operațiunilor de leasing noi în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 o dețin camioanele, ponderea cărora a atins un nivel de 18%. În țările Uniunii Europene sunt foarte pe larg răspândite transporturile de mărfuri și în acest context apare cerere față de operațiunile de leasing în vederea procurării camioanelor.

Cea mai modestă categorie în structura volumului total a operațiunilor de leasing noi în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 o constituie imobilul cu o pondere doar de 5%.

Structura volumului total a operațiunilor de leasing noi în Uniunea Europeană în anul 2016 diferă considerabil de structura operațiunilor de leasing înregistrate în Republica Moldova care se axează într-o măsură foarte mare pe autoturisme.

Reieșind din considerente că pentru dezvoltarea mediului de afaceri, și anume a industriei, e important de analizat structura pe categorii a volumului de mașini și utilaje achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 care este prezentată în următoarea figură.

Volumul total a echipamentelor acționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope anul 2016 a constituit 318 miliarde euro. Spre deosebire de structura prezentată în figura 2, structura prezentată în figura 3 nu include bunurile imobiliare. Astfel, din total active (cu excepția imobilului) achiziționate în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope cea mai mare categorie o constituie autoturismele achiziționate în volumul de 165 miliarde euro cărora le revine 52% din volumul total a echipamentelor achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016. Pe al doilea loc după volumul de achiziție se plasează camioanele valoarea cărora în anul 2016 a constituit circa 60 milioane euro, iar ponderea a constituit circa 19%. Categoria de mașini și utilaje care sunt foarte importante pentru dezvoltarea industriei prelucrătoare a atins un volum al operațiunilor de leasing de circa 51 miliarde euro, iar

ponderea ce le-a revenit a constituit 16% din volumul total a echipamentelor achiziționate în leasing în anul 2016.

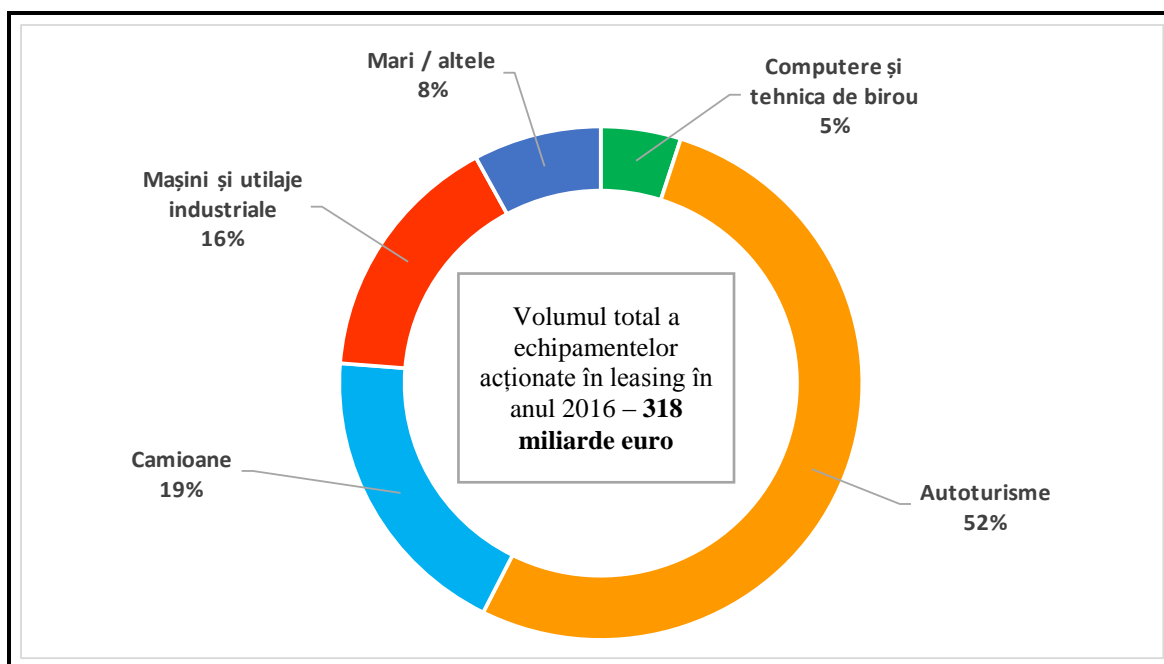

Figura 3. Structura volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe tipuri de active în anul 2016

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor prezentate pe www.leaseurope.org

Cea mai mică grupă în acest context o constituie computerele și tehnica de birou care au atins volumul de 16 miliarde euro, revenind o pondere de circa 5% în volumul total de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe tipuri de active în anul 2016.

În cursul anului, locatorii europeni au acordat volume noi de echipamente (inclusiv vehicule) de 317,9 miliarde de euro și volume noi de bunuri imobiliare în valoare de 15,8 miliarde de euro. Segmentul de echipamente a crescut cu 10,8% față de anul precedent, în timp ce leasingul imobiliar a înregistrat o creștere mai modestă de 1,8%.

În 2016, rata totală de penetrare a companiei Leaseurope, măsurată ca volumul total al volumelor de leasing acordate întreprinderilor împărțite pe investiții în cele 24 de țări raportate, a crescut la 15,0%, de la 14,1% în 2015. În ceea ce privește echipamente și vehicule, rata de penetrare a fost de 26,1% comparativ cu 25,1% în 2015.

Totodată e de menționat că sectorul automobilelor de pasageri a înregistrat o performanță deosebită, în creștere cu 12,6% și, conform estimărilor Leaseurope, companiile europene de leasing și de închiriere au cumpărat peste 9 milioane de autoturisme în 2016. Volumele noi de leasing pentru autovehiculele comerciale au atins un nivel de 13,1% în anul 2016, volumul cărora a constituit 61,2 miliarde de euro.

Segmentul mașinilor și echipamentelor industriale a revenit, de asemenea, la o creștere de două cifre după ce s-a apreciat în 2015, majorându-se cu 10,3%, ajungând la 16% (52,1 miliarde de euro) din volumul de leasing al echipamentelor noi. Segmentul de nave, aeronave, feroviare și material rulant și "alte tipuri de echipamente", care includ activele generatoare de energie, precum panourile fotovoltaice, au înregistrat o revenire, fiecare înregistrând o creștere de 12,5% și, respectiv, 5,8%. În schimb, volumele noi de leasing pentru computere și mașini de birou au scăzut cu 7,4%, fiind singurul segment pentru echipamentele închiriate care au înregistrat un declin.

Figura 4 prezintă structura volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing (inclusiv autovehicule) în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de clienți în anul 2016.

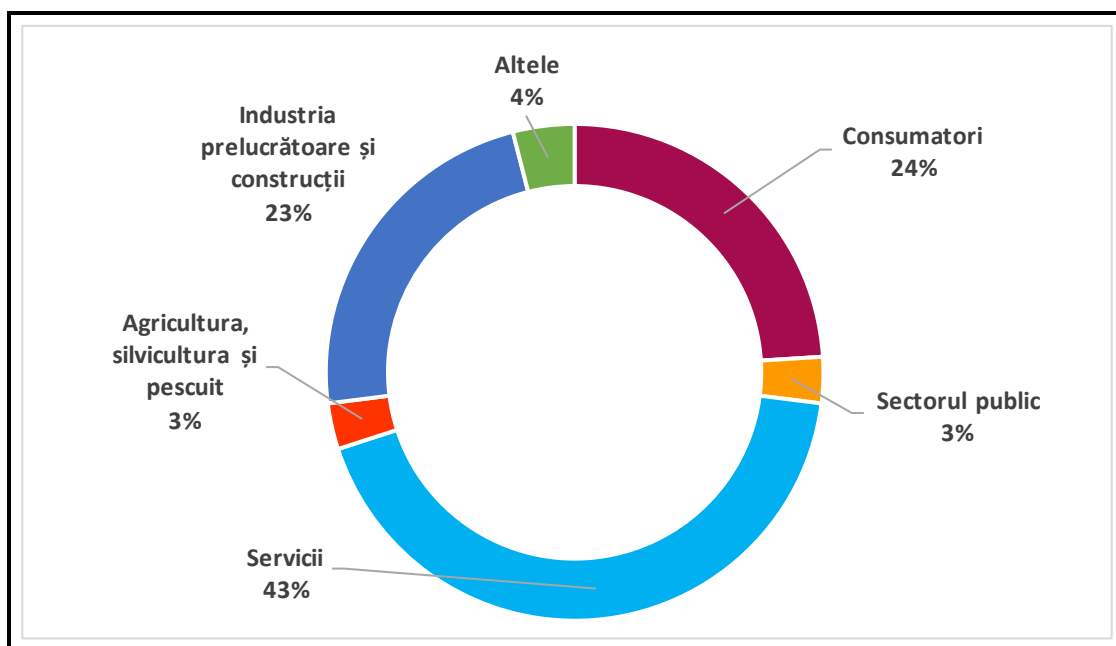

Figura 4. Structura volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing (inclusiv autovehicule) în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de clienți în anul 2016

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor prezentate pe www.leaseurope.org

Principala pondere în structura volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing (inclusiv autovehicule) în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de clienți pe categorii în 2016 o constituie sectorul serviciilor cărora îi revin 43%. E de menționat că sectorul serviciilor este unul din cele mai dinamice domenii ale economiei la nivel mondial. În majoritatea țărilor lumii domeniul serviciilor se dezvoltă cu ritmuri înalte, sporind și ca volum și ca spectru de servicii prestate.

Pe al doilea loc în structura volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de clienți se plasează consumatorii finali. În rândurile consumatorilor finali operațiunile de leasing se aplică în cea mai mare măsură pentru autoturisme, constituind în așa fel 24% din volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope.

Industria prelucrătoare și domeniul construcțiilor utilizează operațiunile de leasing, astfel încât i-a revenit circa 23% din volumul de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de clienți.

Doar trei sferturi din volumele noi de leasing pentru echipamente au fost făcute în sectorul privat, 24% au fost acordate consumatorilor și 3% autorităților publice. Leasingul către consumatori a fost singura categorie de clienți care a crescut constant din 2010 până în 2016.

Ca și în anii precedenți, marea majoritate a contractelor noi de echipamente și de vehicule (70,8%) au fost realizate pentru un contract inițial cuprins între 2 și 5 ani, mărimea medie a contractului fiind de aproximativ 29 800 EUR, cu 0,8% mai mare față de 2015.

Următoarea figură reflectă structura imobilului achiziționat în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de construcții în anul 2016.

În structura imobilului achiziționat în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de construcții în anul 2016 cea mai mare pondere o dețin clădirile industriale cărora le-a revenit circa 33% din volumul total a imobilului achiziționat în leasing în grupul țărilor analizate. Pe al doilea loc în structura imobilului achiziționat în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de construcții sunt plasate oficiile cărora le revin circa 22% din acest volum. Un loc important în această structură o dețin spațiile comerciale cărora le-a revenit circa 19% din volumul total.

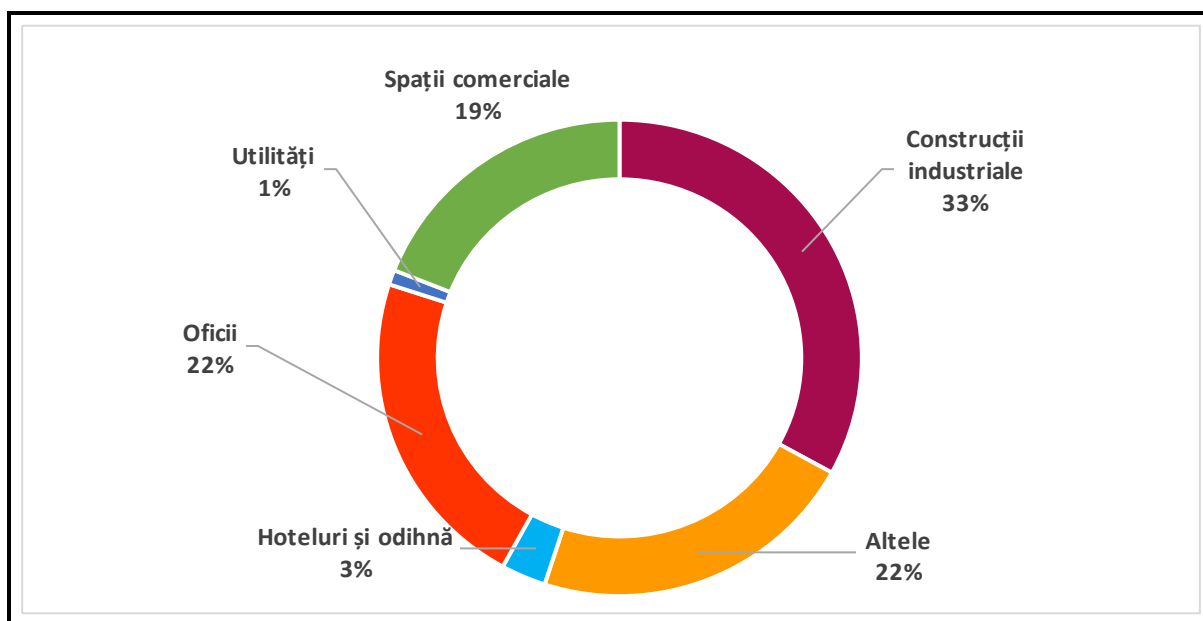

Figura 5. Structura imobilului achiziționat în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope pe categorii de construcții în anul 2016

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor prezentate pe www.leaseurope.org

În leasing-ul imobiliar s-au înregistrat unele îmbunătățiri în volumele noi, în creștere cu 1,8% în 2016, ajungând la 15,8 miliarde de euro. Numărul contractelor noi acordate a crescut cu 0,5%.

Cel mai mare segment al tuturor contractelor de închiriere a fost clădirile industriale, reprezentând 33% din totalul volumelor de leasing imobiliar. În 2016, noi afaceri în acest segment au crescut cu 8,5%. Leasing-urile noi pentru hoteluri și clădiri de agrement, precum și alte tipuri de clădiri au înregistrat, de asemenea, o creștere de 9,9%, respectiv 17,1%. Aceste zone de creștere au depășit evoluțiile negative înregistrate în alte segmente ale contractelor de leasing de proprietate, în special în sectorul utilităților contractate cu 57,5%, în timp ce punctele de vânzare cu amănuntul și clădirile de birouri au pierdut aproximativ 5 până la 6%.

Analiza efectuată a structurii volumului operațiunilor de leasing în baza diferitor criterii permite de a concluda că în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope principala pondere îi revine autoturismelor, iar principala pondere de clienți o constituie întreprinderile din sfera serviciilor.

Piața operațiunilor de leasing se dezvoltă cu ritmuri diferite pentru diferite categorii de bunuri, unele din ele înregistrând ritmuri mai înalte de creștere, iar altele – ritmuri mai mici de creștere.

Figura 6 confirmă că ritmurile de creștere a volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 față de anul 2015 variază considerabil în funcție de categoria de produse.

Din cele șase grupe de echipamente prezentate în figura de mai sus, unica grupă care a înregistrat un ritm negativ de creștere a achizițiilor în leasing a fost grupul de computere și tehnica de birou volumul achizițiilor cărui în anul 2016 s-a redus cu 7,4% față de nivelul anului precedent, fapt apreciat pozitiv.

Celelalte grupe de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope au înregistrat ritmuri pozitive de creștere în anul 2016 față de volumul anului 2015. Cel mai înalt ritm de creștere au înregistrat camioanele achizițiile cărora au sporit cu 13,1%, urmate de autoturisme cu un ritm de creștere de 12,6%, iar pe al treilea loc fiind amplasat grupul de nave, aeronave și transporturi feroviare cu un ritm de creștere de 12,5%.

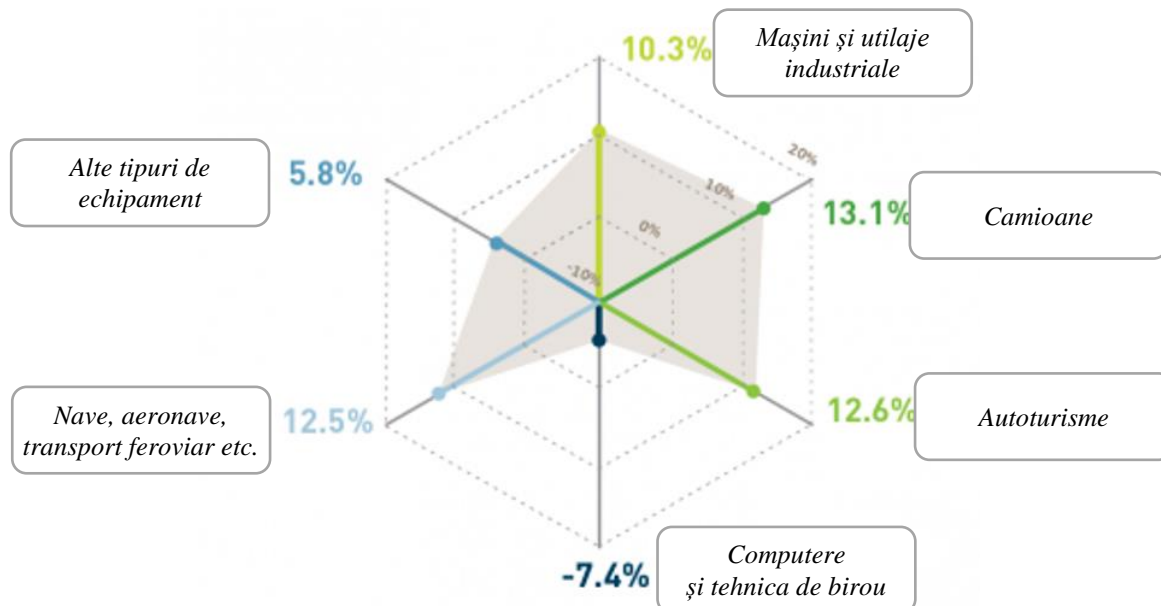

Figura 6. Ritmurile de creștere a volumelor noi de echipamente achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 față de anul 2015

Sursa: Elaborat de autor pe baza datelor prezentate pe www.leaseurope.org

În ceea ce privește categoria mașinilor și a utilajelor industriale achiziționate în leasing în grupul țărilor reprezentate în cadrul Leaseurope în anul 2016 volumul de achiziție a acestora a sporit cu 10,3% față de nivelul anului precedent.

Concluzionând analiza dezvoltării operațiunilor de leasing pe piața țărilor prezentate în cadrul Leaseurope, poate fi menționat că principala pondere în volumul operațiunilor de leasing îi revine autoturismelor, principala pondere de clienți o constituie întreprinderile din sfera serviciilor și cele mai înalte ritmuri de creștere a pieței de leasing îi revin mijloacelor de transport.

În țările prezentate în cadrul Leaseurope se constată un rol important a serviciilor de leasing în vederea finanțării afacerilor, ceea ce susține dezvoltarea mediului de afaceri în aceste țări în ansamblu.

Reference:

1. Andreica, M. *Leasing – cale de finanțare a investițiilor pentru întreprinderi mici și mijlocii*. București: CRIMM, 1997.
2. Cechina, E. *Definiția leasingului în diferite state europene*. În: *Economica*, 2004, nr.2, p.95-96.
3. Clocotici, D., Gheorghiu, Gh. *Operațiunile de leasing*. Ediția a II-a, București, Editura Lumina Lex, 2000.
4. Gribincea, L. Particularitățile contractului internațional de leasing. În: *Revista Națională de Drept*, Nr. 9, p. 17-22, Chișinău, 2004.
5. Ialomițianu, G. Voinescu L. *Aspecte juridice, fiscale și contabile privind leasingul*. Editura Ecran Magazin, Brașov, 2000.
6. Mămăligă, I., Crețu A. Leasingul - contract modern în dreptul comerțului internațional. În: *Revista Națională de Drept*, Nr. 5, p. 40-44, Chișinău, 2014.
7. Puiu, A. *Leasing, tehnici de negociere contractuală și derularea în afacerile economice internaționale*. București: Tribuna Economică, 1997.
8. Roșca, P. Leasingul ca formă a antreprenoriatului. În: *Symposia professorum*, p. 5-8, Chișinău, 2005.
9. www.leaseurope.org.
10. <http://www.finzoom.ro/articole/stiri/piata-de-leasing-in-~c7f9b437-586f-41c7-89bb-d9f0ae1b2e27/>